

VARHAISKASVATUKSEN PALVELUSETELIN SÄÄNTÖKIRJA

KAUNIAINEN

HYVÄKSYTTY SOVV 11.10.2018
PÄIVITETTY SOVV 25.2.2020
PÄIVITETTY SOVV 15.4.2021
LUONNOS SOVV 19.4.2023

1	Varhaiskasvatuksen sääntökirja palvelusetelipalvelujen tuottamisesta – yleinen osa	2
1.1	Palveluseteli	2
1.2	Sääntökirja	2
1.3	Määritelmät	2
1.4	Varhaiskasvatuspalvelujen tuottamiseen sovellettava keskeinen lainsäädäntö	3
1.5	Asiakkaan asema	4
1.6	Palvelusetelin arvo ja palvelusetelipalvelun hinnoittelu	4
1.7	Palveluntuottajien hyväksymisen edellytykset	5
1.7.1	Palveluntuottajaa koskevat yleiset vaatimukset	6
1.7.2	Henkilöstö ja osaaminen	7
1.7.3	Palvelujen hinnat ja maksukäytäntö	7
1.7.4	Asiakirjojen käsittely ja arkistointi	8
1.8	Muistutukset, kantelut, vahinkoilmoitukset ja asiakasvalitukset	8
1.9	Kunnan velvoitteet	8
1.10	Vastuut, vakuutukset ja vahingonkorvaukset	9
1.11	Kunta on rekisterinpitäjä	9
1.12	Verotus	10
1.13	Käsikirjan noudattamisen valvonta	10
1.14	Käsikirjan vastuuhenkilöt	10
1.15	Käsikirjan muuttaminen	10
1.16	Käsikirjan voimassaoloaika	11
1.17	Palvelujen tuottajan hyväksymisen peruuttaminen	11
2	Palvelukohtainen osio – sääntökirjan erityinen osa	12
2.1	Palvelusetelijärjestelmän piiriin kuuluvat asiakkaat	12
2.2	Määräaika	12
2.3	Palvelun tuottajan henkilökunnan pätevyysvaatimukset	13
2.4	Palvelun sisältövaatimukset	13
2.5	Asiakkaan ostamat lisäpalvelut	13
2.6	Palvelupalautteen toimittaminen Kauniaisten kaupungille	13
2.7	Laatumittarien seuranta ja raportointi	14
2.8	Vastuu virhetilanteista	14
2.9	Asiakkaan poistaminen Kauniaisten kaupungin omasta palvelujonosta	14
2.10	Kunnan antamat tiedot palvelun tuottajalle	14
2.11	Palveluiden sallittu hinnoittelu	14
2.12	Palvelusopimuksen irtisanominen	16
2.13	Tietojärjestelmät	16
2.14	Muut erityiset vaatimukset	16
		1

1 Varhaiskasvatuksen sääntökirja palvelusetelipalvelujen tuottamisesta – yleinen osa

1.1 Palveluseteli

Palvelusetelillä tarkoitetaan palvelun järjestämisvastuussa olevan kunnan sosiaali-, terveys- ja varhaiskasvatuspalvelun saajalle myöntämää sitoumusta korvata palvelujen tuottajan antaman palvelun kustannukset kunnan ennalta määräämään arvoon asti. Palvelusetelillä tarkoitetaan toisin sanoen kunnan sitoumusta suorittaa tietty, sen ennalta määräämä rahamäärä palvelujen tuottajalle niiden kustannusten korvaamiseksi, joita palvelujen tuottajalla on aiheutunut asiakkaalle tuotetusta palvelusta.

Palveluseteli on yksi tapa järjestää kunnan lakisääteisiä sosiaali-, terveydenhuolto- ja varhaiskasvatuspalveluja. Tämän vuoksi asiakkaan asemaan vaikuttavat samat erityislainsäädännön säännökset kuin muillakin tavoin järjestetyssä sosiaali-, terveydenhuolto- tai varhaiskasvatuspalveluissa. Palvelusetelin käyttäjällä on kuitenkin muista järjestämistavoista poiketen oikeus valita haluamansa palvelun tuottaja kunnan hyväksymien palvelun tuottajien joukosta.

Palvelusetelin käyttöä säätelee laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (569/2009) (kts. Varhaiskasvatuslaki 540/2018 5§). Palvelusetelilakia sovelletaan yksityisiltä palveluntuottajilta hankittavista sosiaali-, terveys- ja varhaiskasvatuspalveluista. Lakia ei näin ollen sovelleta julkisyhteisöjen tuottamien palvelujen hankkimiseen.

Palvelusetelijärjestelmässä sopimusosapuolina ovat asiakas ja palvelun tuottaja. Kunta ei tule sopimusosapuoleksi palvelusta sovittaessa.

1.2 Sääntökirja

Sääntökirja on laadittu Kauniaisten kaupungin menettelytapaohjeeksi varhaiskasvatuksen palveluseteliin. Sääntökirja ei ole sopimus Kauniaisten kaupungin ja palveluntuottajan välillä.

Tässä sääntökirjassa Kauniaisten kaupunki asettaa palvelusetelilain 5 §:ssä mainitut hyväksymiskriteerit palveluntuottajille. Tämä sääntökirja on liitteenä ja laadun määrittäjänä palvelusetelin käytössä, jota palveluiden tuottajat sitoutuvat noudattamaan hakeutuessaan palvelusetelituottajaksi Kauniaisten kaupungin varhaiskasvatuspalveluihin.

Yksityinen palvelujen tuottaja sitoutuu noudattamaan tämän sääntökirjan ehtoja siitä alkaen, kun palvelujen tuottaja hyväksytään palvelusetelillä toteutettavien sosiaali-, terveys- tai varhaiskasvatuspalvelujen tuottajaksi. Itse palvelua tuotettaessa sitä koskevan sopimuksen osapuolina ovat palvelujen tuottaja ja asiakas. Sopimuksen sitoumukset ja vastuut eivät kohdistu näin ollen kuntaan.

1.3 Määritelmät

Tässä käsikirjassa tarkoitetaan:

1. **asiakkaalla** varhaiskasvatukseen oikeutettua lasta (varhaiskasvatuslaki 6 §) ja hänen huoltajiaan sekä sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettua asiakasta.

2. **palveluntuottajalla** yhdistystä, säätiötä tai yritystä, joka ylläpitää varhaiskasvatusta tarjoavaa varhaiskasvatussyksikköä
3. **palvelusetelillä** järjestämisvastuussa olevan Kauniaisten kaupungin varhaiskasvatuspalvelun saajalle myöntämää sitoumusta korvata palveluntuottajan antaman palvelun kustannukset Kauniaisten kaupungin ennalta määräämään arvoon asti.
4. **tulosidonnaisella palvelusetelillä palveluseteliä**, jonka arvo määräytyy Kauniaisten kaupungin määrittelemien asiakkaan jatkuvien ja säännöllisten tulojen mukaan tai jonka arvo perustuu tulojen huomioon ottamiseen laissa varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista.
5. **palvelusetelin arvolla** euromäärää, joka saadaan vähentämällä enimmäisarvosta asiakasmaksu, jonka perhe maksaisi lapsen kunnallisesta varhaiskasvatuksesta. Palvelusetelin lopullinen arvo määritellään toimitettujen dokumenttien pohjalta.
6. **omavastuusuudella** sitä osuutta yksityisen palvelun tuottajan tuottaman palvelujen hinnasta, jota Kauniaisten kaupungin myöntämän palvelusetelin arvo ei kata, joka jää asiakkaan maksettavaksi.

1.4 Varhaiskasvatuspalvelujen tuottamiseen sovellettava keskeinen lainsäädäntö

Varhaiskasvatuslaki 540 /2018

Asetus lasten varhaiskasvatuksesta 753/2018

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (569/2009); jatkossa ”palvelusetelilaki”

Laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista 1503/2016

Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus varhaiskasvatuksen yksityisen lupa- ja ilmoitusmenettelyyn kuuluvista liitteistä 890/2022

Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta 1128/1996 ja Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta 29/2022

Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä 14.6.2002/504

Kuntalaki 9 §

Perusopetuslaki 21.8.1998/628

EU:n yleinen tietosuoja-asetus 679/2016

Tietosuojaalaki 5.12.2018/1050

Lastensuojelulaki 13.4.2007/417

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 21.5.1999/621

Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta 906/2019

Kuluttajansuojalaki 20.1.1978/38

Yhdenvertaisuuslaki 1325/2014

Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1397/2016

Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä 1233/2006

1.5 Asiakkaan asema

Asiakkaalla on oikeus kieltäytyä hänelle tarjotusta palvelusetelistä, jolloin Kauniaisten kaupungin tulee ohjata hänet Kauniaisten kaupungin muilla tavoin järjestämien palvelujen piiriin.

Palvelusetelin saanut asiakas tekee palvelujen tuottajan kanssa kirjallisen sopimuksen palvelun hankkimisesta. Tätä sopimussuhdetta koskevat sopimuksen sisällön mukaan määräytyvät kuluttajaoikeuden ja sopimusoikeuden säännökset ja oikeusperiaatteet. Asiakkaan ja palvelujen tuottajan välistä sopimusta koskevan erimielisyyden saattamisesta kuluttajariitalautakunnan käsiteltäväksi säädetään kuluttajariitalautakunnasta annetussa laissa.

Kunnan on selvitettävä asiakkaalle tämän asema palveluseteliä käytettäessä: Palvelusetelin arvo, palvelujen tuottajien hinnat, omavastuuosuuden määräytymisen perusteet ja arvioitu omavastuuosuuden suuruus sekä vastaavasta palvelusta varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain mukaan määräytyvä asiakasmaksu.

Asiakkaan on annettava palvelusetelin myöntämistä varten tarvittavat tiedot. Asiakkaalle on annettava tieto siitä, mistä muualta ja mitä häntä koskevia tietoja voidaan hänen suostumuksestaan riippumatta hankkia. Hänelle on myös varattava tilaisuus tutustua muualta hankittuihin tietoihin ja antaa asiassa tarpeellista selvitystä. Vain niitä henkilötietoja voidaan pyytää, jotka liittyvät olennaisesti palveluseteliin liitettävään palveluun. Henkilötietojen osalta noudatetaan EU:n yleisen tietosuojasetuksen 14 artiklan mukaisia henkilötietojen toimitusehtoja.

Asiakkaan toivoessa lapselleen palvelusetelillä järjestettävää varhaiskasvatusta, hänen tulee itse olla yhteydessä hyväksytyyn palvelun tuottajaan ja hakea yksikön ohjeiden mukaan varhaiskasvatuspaikkaa. Tieto hyväksytyistä palveluntuottajista ja heidän asiakasmaksuistaan löytyy Kauniaisten kaupungin nettisivuilta. Palvelujen tuottaja valitsee asiakkaansa oman tilanteensa mukaan. Palvelujen tuottaja ja asiakas sopivat erikseen asiakassuhteesta ja palvelun aloituksesta. Kun hyväksyty palveluntuottaja on myöntänyt lapselle varhaiskasvatuspaikan, ja perhe on ottanut myönnetyn paikan vastaan, asiakkaan tulee hakea kunnalta palveluseteliä viimeistään sen kuukauden loppuun mennessä, kun palvelu alkaa.

1.6 Palvelusetelin arvo ja palvelusetelipalvelun hinnoittelu

Varhaiskasvatuksen palvelusetelin arvo hyväksytään Kauniaisten kaupungin opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnissa.

Palvelusetelin arvo tarkistetaan indeksin mukaan aina parittoman vuoden keväällä 30.4. mennessä. Uusi indeksillä tarkistettu setelin hinta otetaan käyttöön aina uuden toimintakauden alusta elokuun 1. päivä. Laskennan tuloksena saatu mahdollinen hinnanmuutosesitys -prosentti pyöristetään aina kahden (2) desimaalin tarkkuuteen. Mikäli palvelusetelin hintaan on indeksitarkistuksen lisäksi tehtävä muutoksia (esim. palvelun tarpeiden muuttumisen takia) käydään niistä Kauniaisten kaupungin ja palveluntuottajien kanssa erilliset neuvottelut ja muutokset tulevat voimaan yleisen osion mukaisesti.

Varhaiskasvatuksessa palvelusetelin arvo määräytyy perheen tulojen mukaan. Mikäli varhaiskasvatuspaikan hinta on korkeampi kuin palvelusetelin arvo, perii palvelujen tuottaja tämän erotuksen omavastuuosuutena (vrt. asiakasmaksu) asiakkaalta. Kunta ei voi periä palvelusetelin käyttäjältä asiakasmaksua palvelusta.

Jos palvelusetelin arvo on tulosidonnainen, kunnan on annettava palvelusetelin arvosta päätös asiakkaalle. Viranomaisten oikeuteen saada tulosidonnaisen palvelusetelin arvon määrittämistä varten tarpeellisia tietoja ja selvityksiä sovelletaan, mitä varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaissa säädetään viranomaisten oikeudesta saada tietoja asiakasmaksuja määrättäessä.

Palvelusetelin arvoa määrättäessä ei oteta huomioon palveluja, jotka asiakas ostaa oma-aloitteisesti palvelun tuottajalta. Palveluseteli ei kata kuluja, mikäli varhaiskasvatuspalvelun tuottaja kerää maksua asiakkailtaan esim. retkikulujen kattamiseksi.

Palveluseteli myönnetään palveluntuottajan ilmoittamasta ensimmäisestä varhaiskasvatuspäivästä alkaen ja se on voimassa toistaiseksi. Oikeus palveluseteliin lakkaa, kun asiakas irtisanoo varhaiskasvatuspaikkansa, tai lapsi siirtyy oppivelvollisena perusopetuksen piiriin. Oikeus palveluseteliin lakkaa, mikäli perhe ei käytä heille myönnettyä varhaiskasvatuspaikkaa 60 päivään (ei koske kesäajan kuukausia: kesäkuu, heinäkuu, elokuu). Mikäli asiakas irtisanoo varhaiskasvatuspaikkansa, maksetaan palveluseteliä lapsen todelliseen viimeiseen läsnäolopäivään saakka. Tarvittaessa palveluntuottajaa pyydetään toimittamaan päiväkirjaote lapsen todellisista läsnäolopäivistä kyseiseltä kuukaudelta. Palvelujen tuottajalla on oikeus periä asiakkaan omavastuuosuus (asiakasmaksu) omien irtisanomissääntöjensä mukaan. Mikäli palveluntuottaja irtisanoo asiakkaan palvelusopimuksen, maksetaan palveluseteliä lapsen todelliseen viimeiseen läsnäolopäivään saakka.

Palvelusetelin arvoa on korotettava palvelusetelilain 7 §:n 1 momentissa säädettyä korkeammaksi, jos asiakkaan tai hänen perheensä toimeentulo tai asiakkaan lakisääteinen elatusvelvollisuus muutoin vaarantuu, tai se on tarpeen muut huollolliset näkökohdat huomioon ottaen. Palvelusetelin arvon määräytymisessä ja muuttamisesta käytetään samaa ohjeistusta kuin Kauniaisten kaupungin kunnallisen varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen kohdalla. Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa käytettävä sisaralennus koskee myös palveluseteliä. Palvelusetelin arvo määrätään toistaiseksi, kts yllä indeksitarkistukset parittomina vuosina. Palvelusetelin arvoa kuitenkin tarkistetaan, jos palvelun saajan maksukyky on olennaisesti muuttunut tai maksu osoittautuu virheelliseksi. Olennaiseksi muutokseksi katsotaan maksun perusteena olevien perheen bruttotulojen muutos vähintään kymmenellä (10 %) prosentilla. Palvelusetelin arvon korottamisesta/laskemista koskevasta asiasta on tehtävä päätös. Päätös palvelusetelin arvosta tehdään Kauniaisten kaupungin toimesta. Muutoksia palvelusetelin arvoon voidaan tehdä takautuvasti enintään vuoden ajalta tai muutoin perustellusta syystä (esim. varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja koskevan lain olennaiset muutokset). Asiakkaan on toimitettava tarvittavat asiakirjat päätöksentekoa varten.

Jos asiakkaan ja palveluntuottajan sopima hinta palvelusta on pienempi kuin palvelusetelin arvo, kunta on velvollinen suorittamaan palvelujen tuottajalle enintään asiakkaan ja palvelujen tuottajan sopiman hinnan.

Palvelusetelipalvelu ei oikeuta kotitalousvähennykseen, yksityisen hoidon tukeen, kotihoidontukeen eikä hakemaan mahdollista omavastuuosuutta toimeentulotukena.

Päätös tulosidonnaisen palvelusetelin arvosta tai arvon korottamista koskevasta päätöksestä ja toimielimen päätös tehdyn oikaisuvaatimuksen johdosta voidaan toimittaa asiakkaalle tiedoksi kirjeellä postitse tai sähköisessä muodossa asiakkaan osoittamaan paikkaan. Tiedoksisaannin katsotaan tällöin tapahtuneen, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä siitä, kun päätös on annettu postin kuljetettavaksi asiakkaan ilmoittamaan osoitteeseen, tai kolmantena päivänä sähköisen tiedoksiannon yhteydessä. Muilta osin noudatettavasta menettelystä säädetään hallintolaissa.

Toimielimen oikaisuvaatimuksesta antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto- oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Valitus voidaan antaa myös toimielimelle, jonka on toimitettava se oman lausuntonsa ohella hallinto-oikeudelle. Hallinto-oikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

1.7 Palveluntuottajien hyväksymisen edellytykset

44 § Varhaiskasvatusta järjestävällä tai tuottavalla yksityisellä palveluntuottajalla on ennen toiminnan aloittamista oltava lupa harjoittaa päiväkotitoimintaa. Luvan myöntää hakemuksesta aluehallintovirasto. Luvassa päätetään:

- 1) niistä kunnista, joiden alueella päiväkotitoimintaa harjoitetaan;
- 2) toimipaikoista, joissa päiväkotitoimintaa harjoitetaan;
- 3) varhaiskasvatuspaikkojen lukumäärästä kussakin toimipaikassa;

4) varhaiskasvatuksen järjestämisestä 13 §:n mukaisesti. Tämän lain mukaista lupaa ja siihen sisältyviä oikeuksia ei saa myydä eikä muutoin luovuttaa kokonaan tai osittain toiselle

44 b § Lupa harjoittaa yksityistä päiväkotitoimintaa myönnetään toistaiseksi voimassa olevana, jos palveluntuottaja ja sen toimipaikat täyttävät tässä laissa säädetty edellytykset päiväkotitoiminnan harjoittamiselle.

44 c § Luvanhaltijan on haettava luvan muuttamista, jos 44 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa seikoissa tapahtuu muutoksia taikka jos luvanhaltija muuttaa toimintansa luonnetta tai laajuutta muutoin olennaisesti siten, että myönnetty lupa ei enää kata muuttunutta toimintaa.

Luvan muuttamista koskevan hakemuksen tulee sisältää 44 a §:n 1 momentissa säädetty tiedot niiltä osin kuin ne ovat tarpeen muutoshakemuksen ratkaisemiseksi. Uuden toimipaikan tarkastamiseen sovelletaan, mitä lupahakemukseen liittyvästä toimipaikan tarkastuksesta 44 a §:n 3 momentissa säädetään. Muutosta ei saa toteuttaa ennen kuin lupaviranomainen on hyväksynyt hakemuksen luvan muuttamiseksi.

Palveluntuottajan on viipymättä tehtävä kirjallinen ilmoitus toiminnan lopettamisesta lupaviranomaiselle. Lupaviranomaisen on saatettava toiminnan lopettamista koskeva ilmoitus tiedoksi kunnan monijäseniselle toimielimelle tai sen määräämälle viranhaltijalle siinä kunnassa, jossa päiväkotitoimitus sijaitsee.

Siirtymäaikana 1.1.2023–31.12.2026 jokaisen jo toiminnassa olevan palveluntuottajan pitää hakea lupa toiminnalleen. Siirtymäaikana lupa on haettava heti, jos

- kunta vaihtuu
- päiväkotitoimintaa lisätään, vähennetään tai päiväkodin osoite muuttuu
- varhaiskasvatuspaikkojen lukumäärä muuttuu
- vuorohoidon järjestämisessä tapahtuu muutoksia
- määräämisvaltaa käyttävien henkilöiden tiedoissa tapahtuu muutoksia.

Yksityisen päiväkodin tulee hakea hyväksyntää palvelusetelituottajaksi. Hakemuslomakkeen käsittelee Kauniaisten suomen- tai ruotsinkielinen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunta. Lomakkeen liitteenä on toimitettava seuraavat dokumentit:

- kopio päätöksestä aluehallintoviraston rekisteriin merkitsemisestä (jos sellainen on).
- verovelkatodistus
- vakuutusyhtiön todistus lakisääteisistä vahinko- ja vastuuvakuutuksista
- kopio omavalvontasuunnitelmasta
- kopio vastuuhenkilön pääasiallisesta tutkintotodistuksesta
- selvitys vastuuhenkilön rikosrekisteriotteen esittämisestä
- referenssitietoja, kuten hakemista edeltävän kolmen vuoden sisällä tehdyn asiakaskyselyn tulokset tai muu vastaava asiakastyytyväisyttä mittaava dokumentti (jos sellainen on)

Palvelujen tuottajan hyväksyminen voidaan peruuttaa luvussa 1.17 kuvaillun mukaisesti.

1.7.1 Palveluntuottajaa koskevat yleiset vaatimukset

43 a § Yksityisen varhaiskasvatuksen harjoittamisen yleiset edellytykset

Palveluntuottajan tulee täyttää koko toiminnan ajan seuraavat yleiset edellytykset:

1) palveluntuottaja ei ole konkurssissa ja, jos hän on yksityinen henkilö, hän on täyttänyt 18 vuotta eikä hänen toimintakelpoisuuttaan ole rajoitettu eikä hän ole liiketoimintakiellossa;

2) palveluntuottaja ei ole käyttänyt määräämisvaltaa yhteisössä, joka on viimeksi kuluneiden kolmen vuoden aikana asetettu konkurssiin;

3) palveluntuottajalla ei ole ulosotossa verovelkoja tai muita julkisia velkoja, velkoja, jotka on palautettu ulosotosta varattomuustodistuksin eikä muita sellaisia veroihin tai lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai työttömyysvakuutusmaksuihin liittyvien velvollisuuksien laiminlyöntejä tai ulosotossa muita hänen maksukykyensä nähden vähäistä suurempia velkoja, jotka vaarantavat palveluntuottajan luotettavuuden;

4) palveluntuottajan aikaisemmassa toiminnassa ei ole todettu vakavia puutteita asiakasturvallisuudessa tai, jos tällaisia puutteita on ollut, valvontaviranomaisen aikaisemmat huomautukset ja määräykset ovat johtaneet toiminnassa esiintyneiden puutteiden korjaamiseen ja epäkohtien poistamiseen.

Jos 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitetuissa seikoissa tapahtuu muutoksia, on muutoksista ilmoitettava viipymättä kirjallisesti päiväkotitoiminnan osalta lupaviranomaiselle ja perhepäivähoidon osalta kunnan monijäseniselle toimielimelle siinä kunnassa, jossa palveluja tuotetaan.

Mitä 43 §:ssä ja 1 momentissa säädetään palveluntuottajasta, koskee myös sitä, joka omistuksen, sopimuksen tai muun järjestelyn perusteella käyttää määräämisvaltaa palveluntuottajan puolesta. Jos lupa on myönnetty oikeushenkilölle ja oikeushenkilön omistukseen, sopimukseen tai muuhun järjestelyyn perustuva määräysvalta siirtyy, luvanhaltijan on ilmoitettava siitä lupaviranomaiselle kahden viikon kuluessa määräysvallan siirtymisestä.

- a) Palveluntuottajan toiminta täyttää varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaiset vaatimukset ja lisäksi liitteen 1 mukaiset vaatimukset.
- b) Palveluntuottajan toiminta täyttää sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain (569/2009) 5 § mukaiset vaatimukset
- c) Palveluntuottaja on huolehtinut lakisääteisistä työnantajan velvoitteista ja sitoutuu pyydettyä esittämään tästä selvityksen.
- d) Palveluntuottajan toiminta täyttää julkisista hankinnoista (1397/2016), 83-86 § annetun lain vaatimukset.
- e) Palveluntuottaja ei saa kunnan antamaa tukea tai muuta julkista tukea palvelusetelillä tuotettaviin palveluihin.
- f) Varhaiskasvatuspalvelun tuottamiseen ei saa käyttää alihankkijoita. Muiden mahdollisten tukipalveluiden (esim. ruokapalvelu, siivous) alihankkijoiden toiminnasta palveluntuottaja vastaa kuten omastaan. Palveluntuottajan käyttämien alihankkijoiden toiminnan tulee täyttää julkisista hankinnoista (1397/2016), annetun lain 80 – 81 § sekä lain tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa (1233/2006) 5 § vaatimukset.

1.7.2 Henkilöstö ja osaaminen

- a) Palveluntuottaja vastaa siitä, että henkilöstö täyttää laissa säädetyt vaatimukset sekä vastaa henkilöstön täydennyskoulutuksesta (varhaiskasvatuslaki 540/2018).
- b) Palveluntuottaja sitoutuu selvittämään työntekijöidensä rikostaustan (laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä 504/2002).
- c) Palveluntuottaja vastaa siitä, että yksikön johtaja ja henkilöstö täyttävät kulloinkin voimassa olevat kelpoisuusvaatimukset.

1.7.3 Palvelujen hinnat ja maksukäytäntö

- a) palveluntuottaja toimittaa tiedot palveluistaan hakemuslomakkeella.
- b) Palveluntuottaja sitoutuu tiedottamaan asiakkaalle palveluseteliä koskevista ehdoista ja toimimaan niiden mukaisesti.

- c) Palveluntuottaja laskuttaa asiakkaalta omavastuuosuuden. Palveluntuottajalla on oikeus periä omavastuuosuus irtisanomissääntöjensä mukaisesti.
- d) Palveluntuottaja sitoutuu annettuun kattohintaan.

1.7.4 Asiakirjojen käsittely ja arkistointi

- a) Palveluntuottaja sitoutuu laatimaan sähköisessä palvelusetelijärjestelmässä palvelutapahtuman yhteydessä veloitukseen liittyvät asiakirjat ja noudattaa kaikissa käsittelyvaiheissa huolellisuutta siten, ettei kenenkään yksityisyys tule vaarannetuksi tai loukatuksi.
- b) Palveluntuottajan tulee asiakirjoja käsitellessään noudattaa, mitä viranomaisen asiakirjojen käsittelystä säädetään laissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta 621/1999. Asiakirjojen luovuttamista ja salassapitoa koskevia julkisuuslain säädöksiä sovelletaan silloinkin, kun ne ovat palveluntuottajan hallussa siten kuin laissa asiakirjojen käsittelystä 159/2007 ja EU:n yleisessä tietosuoja-asetuksessa ja Tietosuojalaissa (1050/2018) säädetään.
- c) Asiakirjat, jotka syntyvät palvelusetelillä palvelua järjestettäessä, ovat viranomaisen asiakirjoja.
- d) Palvelusetelitoiminnan päätyttyä palveluntuottaja sitoutuu siihen, että arkistoitavat asiakastiedot siirretään veloituksetta kaupungin käyttöön kaupungin pyytämällä tavalla ja muodossa.
- e) Palveluntuottaja huolehtii omien tiedostojensa ja saamiensa kopiokappaleiden tuhoamisesta tietosuojaa vaarantamatta ja dokumentoidusti.
- f) Palveluntuottajan on huolehdittava asiakirjojen ja niissä olevien henkilötietojen tietosuojasta sekä organisatoristen että teknisten toimenpiteiden avulla. Mikäli palveluntuottaja toteaa henkilö- tai asiakastietoihin kohdistuneen tietoturvapoikkeaman tapahtuneen, tulee palveluntuottajan ilmoittaa siitä tietosuojaliitteen mukaisesti kaupungille.

1.8 Muistutukset, kantelut, vahinkoilmoitukset ja asiakasvalitukset

Varhaiskasvatustalain 540/2018 54 § mukaan asiakkaan oikeusturvakeinoja ovat toiminnasta vastaavalle päiväkodin johtajalle, toimipaikan vastuuhenkilölle tai varhaiskasvatuksen johtavalle viranhaltijalle tehtävä muistutus. Kanteluun sovelletaan, mitä hallintolain 8 a luvussa säädetään hallintokantelusta. Reklamaatiotilanteessa asiakkaan tulee ilmoittaa tyytymättömyydestään sopimuskumppanilleen eli palvelujen tuottajalle ja halutessaan myös valvovalle viranomaiselle eli Kauniaisten kaupungille tai AVI:iin.

Palvelujen tuottajan tulee raportoida kunnalle palvelusetelillä tuotettua palvelua koskevista valituksista, kanteluista ja hoitovahinkoilmoituksista samoin kuin kaikkia edellä mainittuja koskevista ratkaisuista kahden viikon kuluessa siitä, kun ne ovat tulleet palveluntuottajalle tietoon.

1.9 Kunnan veloitteet

Varhaiskasvatusta järjestävällä tai tuottavalla yksityisellä palvelujentuottajalla on ennen toiminnan aloittamista oltava lupa harjoittaa päiväkotitoimintaa. Luvan myöntää hakemuksesta aluehallintovirasto. Kun yksityinen palveluntuottaja on hakenut aluehallinnolta lupaa päiväkotitoiminnan aloittamiseen tai toiminnan muutosten toteuttamiseen, aluehallinto pyytää kunnan yksityisen varhaiskasvatuksen valvontaviranomaista tekemään tarkastuksen päiväkodille. Kun kunta on saanut aluehallintovirastolta pyynnön, sen on välittömästi tarkastettava varhaiskasvatuksen toimipaikka. Kunnanvalvontaviranomaisen on myös viipymättä laadittava lupaviranomaiselle lausunto tarkastuksesta ja lausunnoista, jotka kunnanvalvontaviranomainen on saanut muilta viranomaisilta. Kunnan varhaiskasvatuksen palveluohjaajan on annettava palveluntuottajalle ohjausta ja neuvontaa luvan hakemista varten.

Kauniaisten kaupungin on pidettävä luettelo hyväksymistään palvelujen tuottajista. Hyväksyessään palveluntuottajan kaupungin tulee varmistua myös palveluntuottajan toiminnasta Euroopan yleisen tietosuoja-asetuksen (EU 2016/679) mukaisesti. Tämä varmistus tulee dokumentoida. Tiedot palvelujen tuottajista, näiden tuottamista palveluista ja niiden hinnoista tulee olla julkisesti saatavilla internetissä ja muulla soveltuvalle tavalla. Ennen kuin tuottaja voidaan hyväksyä palvelusetelitoimintaan, on Kauniaisten kaupungin sekä terveydensuojeluviranomaisten sekä pelastuslaitoksen hyväksyttävä päiväkotitilat, ympäristö, henkilökunta). Palvelujen tuottaja lähettää toiminnan aloittamista koskevan ilmoituksen AVI:iin.

Kauniaisten kaupungin on palveluohjauksen yhteydessä selvitettävä asiakkaalle tämän aseman palveluseteliä käytettäessä, palvelusetelin arvo, palvelun tuottajien hinnat, omavastuuosuuden määräytymisen perusteet ja arvioitu omavastuuosuuden suuruus sekä vastaavasta palvelusta varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain mukaan määräytyvä asiakasmaksu.

Kauniaisten kaupungin täytyy informoida asiakasta siitä, mistä ja mitä häntä koskevia tietoja voidaan hänen suostumuksetaan hankkia. Kauniaisten kaupungin on varattava asiakkaalle tilaisuus tutustua muualta hankittuihin tietoihin ja tarvittaessa antaa asiaa koskevaa selvitystä.

Kauniaisten kaupungilla on lisäksi velvollisuus valvoa hyväksymiensä palvelujen tuottajien palvelujen laatu hyväksymismenettelyn lisäksi myös palvelujen tuottamisen yhteydessä. Kaupungin tulee täten varmistaa, että palvelujen tuottajat täyttävät toiminnalle asetetut vähimmäisedellytykset.

Kauniaisten kaupunki valitsee palvelusetelijärjestelmän piiriin kuuluvat palvelujen tuottajat palvelusetelilain edellyttämällä tavalla. Kauniaisten kaupungin tulee ottaa palvelujen tuottajan valintaa koskeva asia käsittelyyn yhden (1) kuukauden kuluessa palvelun tuottajan ilmoittautumisesta ja tehtävä päätös palvelujen tuottajan hyväksymisestä tai hylkäämisestä kolmen (3) kuukauden kuluessa ilmoittautumisesta.

1.10 Vastuut, vakuutukset ja vahingonkorvaukset

Mahdolliset vahingot korvataan ensisijaisesti palvelujen tuottajan vakuutuksesta ja viime kädessä palvelujen tuottaja vastaa niistä vahingonkorvauslain mukaisesti. Kauniaisten kaupunki ei vastaa palvelujen tuottajan palvelujen saajalle aiheuttamista vahingoista.

1.11 Kunta on rekisterinpitäjä

Kauniaisten kaupunki on palvelusetelillä järjestettävässä palvelussa syntyvien asiakirjojen EU:n yleisessä tietosuoja-asetuksessa (EU 2016/679) tarkoitettu rekisterinpitäjä. Palvelujen tuottajan tulee asiakirjoja käsitellessään noudattaa, mitä kunnan asiakirjojen käsittelystä säädetään. Palvelusetelillä palvelua järjestettäessä ja toteutettaessa syntyvät asiakaskirjat ovat viranomaisen asiakirjoja.

Vaikka palvelujen tuottaja laatii asiakirjat palvelutapahtuman yhteydessä, vastaa Kauniaisten kaupunki rekisterinpitäjänä viime kädessä niiden käsittelystä. Palvelujen järjestämisen ja toteuttamisen kannalta olennaiset tiedot on tallennettava viimeistään palvelutapahtuman päättyessä aina kunnan omaan asiakasrekisteriin. Palvelujen tuottajan ja kunnan tulee myös varmistaa, että palvelujen järjestämisen ja toteuttamisen kannalta tarpeelliset tiedot siirtyvät osapuolelta toiselle palvelutapahtuman eri vaiheissa. Tämä mahdollistaa sen, että jokaisen asiakkaan asiakirjat muodostavat hänen hoitonsa tai huoltonsa kannalta välttämättömän jatkuvan kokonaisuuden, johon tulee hoitoa ja huoltoa koskevat ratkaisut perustaa.

Palvelujen tuottajan tulee laatia asiakastietoja sisältävät asiakirjat EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (EU 2016/679), sekä varhaiskasvatustalain edellyttämällä tavalla vastaavasti kuin kunnan omassa palvelutuotannossa. Palvelujen tuottajan tulee noudattaa asiakasasiakirjoja käsitellessään myös, mitä kunnan asiakirjojen käsittelystä säädetään. Palvelujen tuottajan tulee toteuttaa asiakirjojen käsittely vastaavasti kuin laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä edellyttää. Jos palvelujen tuottaja laatii toiminnassaan

asiakirjoja manuaalisesti, kunnan tulee huolehtia, että palveluseteliä käytettäessä kyseiset asiakirjat viedään sähköiseen järjestelmään vastaavasti kuin Kauniaisten kaupungin itsensä tuottamissa palveluissa.

1.12 Verotus

Tuloverotus

Palveluseteli on saajalleen veroton etuus. Verottomuus edellyttää, että palveluseteli:

- myönnetään selkeästi määriteltyihin palveluihin
- on henkilökohtainen eikä siirrettävissä toiselle henkilölle
- ei ole suoraan asiakkaalle maksettavaa rahaa, jonka käytön hän itse määrittelee

Palveluseteliä käytettäessä asiakkaan omavastuu ei oikeuta kotitalousvähennykseen tuloverotuksessa.

Arvonlisäverotus

Arvonlisäverolain 37 §:n mukaan veroa ei suoriteta sosiaalihuoltona tapahtuvasta palvelujen ja tavaroiden myynistä. Sosiaalihuollolla tarkoitetaan valtion tai kunnan harjoittamaa sekä sosiaaliviranomaisten valvomaa muun sosiaalihuollon palvelujen tuottajan harjoittamaa toimintaa, jonka tarkoituksena on huolehtia lasten ja nuorten hullosta, lasten päivähoitosta, vanhustenhuollosta, kehitysvammaisten huollosta, muista vammaisten palveluista ja tukitoimista, päihdehuollosta sekä muusta tällaisesta toiminnasta.

1.13 Käsikirjan noudattamisen valvonta

Kunta on palvelusetelilain nojalla velvollinen valvomaan hyväksymiensä yksityisten palvelujen tuottajien tuottamien palvelujen tasoa ja poistamaan palvelujen tuottajan hyväksytyjen palvelujen tuottajien joukosta, mikäli käsikirjan määräyksiä ei noudateta.

Asiakkaan käyttäessä palveluseteliä kunta ei ole sopimussuhteessa varhaiskasvatuspalvelua tuottavaan yksityiseen palvelun tuottajaan, mutta palvelujen tuottaja sitoutuu noudattamaan tämän käsikirjan ehtoja. Mikäli palvelujen tuottaja ei täytä käsikirjassa määrättyjä ehtoja, Kauniaisten kaupunki voi poistaa palvelun tuottajan hyväksytyjen palveluntuottajien joukosta.

1.14 Käsikirjan vastuuhenkilöt

Kauniaisten kaupunki ja palvelujen tuottaja asettavat nimeltä tai asemaltaan henkilön tai henkilöt, jotka toimivat yhteyshenkilöinä ja vastuuhenkilöinä palvelun toteuttamisessa ja ilmoitusten vastaanottajina.

1.15 Käsikirjan muuttaminen

Kauniaisten kaupungilla on oikeus tehdä muutoksia tämän käsikirjan ja sen liitteiden sisältämiin määräyksiin. Päätös muutoksista tehdään opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnissa. Kauniaisten kaupunki ilmoittaa muutoksista palvelujen tuottajalle kirjallisesti välittömästi päätöksen tekemisen jälkeen. Mikäli palvelujen tuottaja ei halua tulla sidotuksi muuttuneisiin sääntöihin, tulee sen ilmoittaa siitä kirjallisesti kunnalle kuudenkymmenen (60) päivän kuluessa muutosisloituksen lähettämisestä.

Mikäli Kauniaisten kaupungille ei toimiteta edellä mainittua ilmoitusta, sitoutuu palvelun tuottaja noudattamaan muuttuneita ehtoja muutosisloituksessa mainitusta päivästä lukien, kuitenkin aikaisintaan kuusikymmentä (60) päivää muutosisloituksen toimittamisesta.

1.16 Käsikirjan voimassaoloaika

Tämä käsikirja on voimassa toistaiseksi.

1.17 Palvelujen tuottajan hyväksymisen peruuttaminen

Kauniaisten kaupungilla on oikeus peruuttaa palveluntuottajalle myönnetty hyväksyntä toimia palveluntuottajana ja poistaa palveluntuottaja hyväksytyjen palveluntuottajien luettelosta, mikäli hyväksymiselle asetetut edellytykset eivät enää täyty tai palveluntuottaja pyytää hyväksymisen perumista. Palveluntuottajalla on oikeus lopettaa palvelusetelijärjestelmässä toimivana yrittäjänä ilmoittamalla kaupungille kirjallisesti vähintään 6 kk ennen viimeistä toimintapäivää.

Palveluntuottaja voidaan poistaa palveluntuottajarekisteristä, mikäli tuottaja ei kahdesta kirjallisesta huomautuksesta huolimatta korjaa huomautukseen johtanutta asiaa. Poisto palveluntuottajarekisteristä on voimassa kaksi (2) vuotta, minkä jälkeen palveluntuottaja voi uudelleen hakeutua palveluntuottajaksi.

Kauniaisten kaupungilla on oikeus peruuttaa palvelujen tuottajalle myönnetty valtuutus toimia palvelusetelituottajana ja poistaa palvelujen tuottajan nimi hyväksytyjen palvelujen tuottajien luettelosta välittömästi ilman irtisanomisaikaa, mikäli:

- a) hyviä hoito- ja palvelukäytäntöjä ei noudateta,
- b) palvelujen tarjoaja ei noudata kunnan kirjallisista kehotuksista huolimatta palvelusetelikäsikirjan tai sen liitteiden ehtoja,
- c) palvelujen tuottaja on tullut maksukyvyttömäksi, ei ole kyennyt hoitamaan laskujaan eräpäivään mennessä, on aloittanut akordimenettelyn, on asetettu selvitystilaan tai on välittömässä vaarassa tulla asetetuksi selvitystilaan, tai
- d) palvelujen tuottaja tai joku sen johtoon kuuluva henkilö on tuomittu syyllisenä elinkeinotoimintaan liittyvässä rikoksessa tai muussa olennaiseksi katsottavassa rikoksessa.

2 Palvelukohtainen osio – sääntökirjan erityinen osa

2.1 Palvelusetelijärjestelmän piiriin kuuluvat asiakkaat

Palveluseteli voidaan myöntää Kauniaisten kaupungin asukkaalle, joka olisi muutoinkin oikeutettu varhaiskasvatuspalveluun Kauniaisten kaupungin kunnallisessa varhaiskasvatuksessa.

Palvelusetelin arvon laskemiseen käytetään sen vanhemman perheen tuloja, jonka luona lapsi asuu. Jos lapsen vanhemmat asuvat erillään, mutta ovat lapsen yhteishuoltajia, on palvelusetelin hakijana lapsen pääasiallisen osoitteen vanhempi ja palvelusetelin arvon laskentaan käytetään sen perheen tuloja.

Palveluseteli myönnetään vähintään kuukauden ajaksi. Palveluseteli myönnetään palveluntuottajan ilmoittamasta ensimmäisestä varhaiskasvatuspäivästä alkaen, ja sitä maksetaan palveluntuottajan ilmoittamaan viimeiseen varhaiskasvatuspäivään saakka. Jos varhaiskasvatus alkaa tai päättyy kesken kalenterikuukauden, lasketaan palvelusetelin arvo varhaiskasvatuspäivien mukaan. Palvelusetelin jakajana käytetään kalenterikuukauden varhaiskasvatuspäivien määrää.

Palvelusetelilainsäädäntö koskee sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetussa laissa (569/2009) mainittuja palveluja, joten perusopetuslain piiriin kuuluva maksuttoman esiopetuksen järjestäminen ei ole palvelusetelin avulla mahdollista. Kuusivuotiaiden lasten varhaiskasvatuksen palvelusetelin osalta asiakkaan omavastuu lasketaan erillisen kertoimen avulla. Kuusivuotiaiden varhaiskasvatuksen pienempi omavastuu on voimassa Kauniaisten esiopetuksen lukuvuoden aikana.

Palveluntuottaja tekee esiopetuksessa olevalle lapselle sopimuksen esiopetukseen liittyvästä varhaiskasvatuksesta 1.8. alkaen esiopetusvuoden viimeiseen toimintapäivään saakka. Kauniaisten kaupunki maksaa palveluntuottajille esiopetukseen liittyvän varhaiskasvatuksen arvon sekä esiopetuskorvauksen siten, kuin opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunta vuosittain päättää edellyttäen, että yksikkö on valittu Kauniaisten kaupungin maksuttoman esiopetuksen tarjoajaksi.

Kauniaisten kaupungilla on oikeus rajata harkintansa mukaan asiakkaat, joille palveluseteliä ei myönnetä. Palvelusetelin käytön ulkopuolelle voi jäädä esimerkiksi asiakas, jolle palvelun tarjoaminen palveluseteliyksikössä olisi kohtuuttoman vaikea toteuttaa. Mikäli asiakkaan varhaiskasvatus vaatii isoja henkilöstöresursseja tai toimintaympäristöön tehtäviä laajoja muutoksia, asiakas voidaan ohjata kunnalliseen varhaiskasvatukseen.

Palvelusetelituottajaksi hakeutuva yksityistä varhaiskasvatusta tarjoava toimija voi edelleen saada KELA:n kautta maksettavaa yksityisen hoidon tukea kuntaliseen, mutta yksityisen hoidon tukea ja palveluseteliä ei voi saada samasta lapsesta samanaikaisesti. Palveluseteli myönnetään ainoastaan päiväkodissa tapahtuvaan varhaiskasvatukseen, ei yksityiseen perhepäivähoitoon eikä ryhmäperhepäivähoitoon.

2.2 Määräaika

Palveluseteli voidaan myöntää varhaiskasvatuslain mukaisten hakuaikojen puitteissa, eli kiireettömissä hakutilanteissa neljän (4) kuukauden kuluessa tarpeen syntymisestä ja äkillisessä varhaiskasvatuksen tarpeessa (työllistyminen, opiskelupaikan saanti, muutto) kahden (2) viikon kuluessa.

Asiakas hakee ensin yksiköstä varhaiskasvatuspaikkaa, jonka jälkeen hän tekee hakemuksen palveluseteliä varten. Palveluseteliä tulee hakea viimeistään sen kalenterikuukauden aikana, jolloin asiakassuhde palvelujen tuottajaan alkaa. Palveluseteliä ei voi hakea takautuvasti, muutoin kuin hakuhetkellä kuluvan kuukauden alusta lukien. Palvelusetelihakemus tehdään Kauniaisten kaupungin internet-sivujen kautta sähköisellä haulla.

2.3 Palvelun tuottajan henkilökunnan pätevyysvaatimukset

Palvelujen tuottajan henkilöstön on täytettävä vähintään Varhaiskasvatuslain (540/2018) määrittämät henkilökunnan määrä kelpoisuusvaatimukset. Palvelujen tuottaja vastaa toimintayksikössään siitä, että lapsiryhmien lapsimäärä on varhaiskasvatuslain ja –asetuksen mukainen.

Edelleen palveluntuottajan vastuulla on huolehtia henkilökunnan riittävästä koulutustasosta, määrästä ja jatkokouluttautumismahdollisuudesta. Palveluntuottaja vastaa toimintayksikkönsä tukipalveluiden (siivous, ruokapalvelu, turvallisuus ja kiinteistön kunto) ja toimintavälineiden asianmukaisesta kunnosta. Pyydettyessä palvelun tuottajan on toimitettava yksikkökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma ja muut asiakirjat edellä mainituista palvelun laatuun vaikuttavista seikoista.

2.4 Palvelun sisältövaatimukset

Palvelujen tuottajan on tuotettava vähintään samantasoinen varhaiskasvatuspalvelu kuin Kauniaisten kaupungin kunnallisessa varhaiskasvatuksessa on vastaavassa palvelussa. Palvelusetelituottajaksi hakeutuessaan palveluntuottaja sitoutuu noudattamaan soveltuvien osin Kauniaisten kaupungissa käytössä olevan varhaiskasvatussuunnitelman sisältöjä ja toimintamalleja.

Palveluntuottaja toimittaa kopion asiakkaan ja palveluntuottajan välisestä palvelusopimuksesta Kauniaisten kaupungille. Tuottaja määrittelee omassa yksikkökohtaisessa varhaiskasvatussuunnitelmassaan omat laadulliset ja toiminnalliset painopisteensä.

Tuottajan on laadittava omassa toimintayksikössään yksikkönsä varhaiskasvatussuunnitelma (Vasu) ja esiopetussuunnitelma, jos yksikkö hyväksytään maksuttoman esiopetuksen tarjoajaksi. Vasussa tuottaja määrittää ja kuvaa toimintansa laadulliset ja toiminnalliset kriteerit sekä painopistealueet. Varhaiskasvatussuunnitelmat ja esiopetussuunnitelmat hyväksyy Kauniaisten kaupunki. Palvelun sisällöstä vaadittavasta laadusta on täytettävä tämän käsikirjan liitteenä oleva palvelukuvaus (liite 1.)

2.5 Asiakkaan ostamat lisäpalvelut

Jos palvelujen tuottajalla on omaa maksullista varhaiskasvatuspalvelun lisäarvoa tuottavaa palvelua, asiakas maksaa kyseisen lisäpalvelun hinnan itse. Lisäpalvelun on oltava vapaaehtoista, eikä se saa syrjiä asiakkaita tai asettaa heitä eriarvoiseen asemaan. Esimerkiksi palvelujen tuottajan antama erillinen yksilöllinen musiikin- tai vieraan kielen opetus ei kuulu palvelusetelin piiriin. Varhaiskasvatussuunnitelman mukainen hoito ja kasvatus ovat palveluseteliin kuuluvaa ja siitä ei voida periä erillistä maksua, pois lukien esim. retkimaksut tms.

2.6 Palvelupalautteen toimittaminen Kauniaisten kaupungille

Palvelujen tuottajan on toimittava saamansa palvelupalaute mahdollisimman pian, mutta vähintään kahden viikon kuluessa sen saapumisesta, tiedoksi myös Kauniaisten kaupungin nimeämälle edustajalle. Palvelupalautteen toimittaminen Kauniaisten kaupungin nimeämälle viranhaltijalle on aina palveluntuottajan vastuulla.

Palvelun laadusta annetun reklamaation johdosta voi Kauniaisten kaupunki pyytää selvitystä palvelujen tuottajalta ja vaatia laadun korjausta. Kauniaisten kaupunki toimittaa tarvittaessa edelleen reklamaatiot AVI:iin tai ympäristövirastoon. Asiakas voi reklamoida saamastaan palvelusta myös suoraan Kauniaisten kaupungin yksityistä varhaiskasvatusta valvovalle viranomaiselle tai esim. AVI:iin varhaiskasvatuslain (540/2018) kuvaamin tavoin.

2.7 Laatumittarien seuranta ja raportointi

Kauniaisten kaupunki voi tehdä palvelujen tuottajien asiakkaille laatumittarit ja näiden kyselyiden tulokset ovat myös palvelujen tuottajien hyödynnettävissä. Laatumittarista tiedotetaan etukäteen ja ne suoritetaan yhdessä palvelujen tuottajien kanssa.

2.8 Vastuu virhetilanteista

Palvelujen tuottajan vastuulla olevat virhetilanteet:

Palvelujen tuottajan vastuulla ovat päiväkotitilojen ja pihan turvallisuus sekä palvelujen tuottajan (tai hänen alihankkijansa) aiheuttamat toiminnan keskeytykset.

Kunnan vastuulla olevat virhetilanteet:

Kauniaisten kaupungilla on vastuu varhaiskasvatuksen palveluseteliin liittyvästä tietojärjestelmästä ja siitä johtuvista virhetilanteista sekä maksuliikenteestä ja sen sujuvuudesta.

2.9 Asiakkaan poistaminen Kauniaisten kaupungin omasta palvelujonosta

Kun asiakas saa palvelusetelin ja siirtyy yksityisen palvelujen tuottajan palvelun piiriin, poistuu hänen hakemuksensa kunnalliseen varhaiskasvatukseen. Asiakasperhe voi erillisellä ilmoituksella pyytää säilyttämään kunnallisen varhaiskasvatushakemuksen enintään yhden vuoden ajan, jolloin varhaiskasvatuksen hakua käsitellään kiireettömänä.

2.10 Kunnan antamat tiedot palvelun tuottajalle

Asiakkaan hyväksyttyä palvelusetelin palvelunjärjestämisluokaksi, hän täyttää palvelusetelihakemuksen. Palvelusetelistä ja sen arvosta annetaan päätös tiedoksi asiakkaan valitsemalle palvelujen tuottajalle. Palvelujen tuottajalle toimitetaan niin ikään asiakkaan täyttämä palvelusetelihakemus henkilö- ja yhteystietoineen ja mahdolliset hakemuksen liitteet. Henkilötietojen osalta kerätään ja luovutetaan vain palveluun olennaisesti liittyvät tiedot. Asiakasta informoidaan tietojen luovutuksesta. Mikäli palvelusetelin arvossa tapahtuu muutoksia Kauniaisten kaupunki toimittaa tiedot muutoksista palvelujen tuottajalle.

2.11 Palveluiden sallittu hinnoittelu

Palvelusetelin kattohinnan määrittämisessä lähtökohtana on, että palveluntuottaja ei peri asiakkailta kattohinnan ylittävää maksua, kun kysymyksessä on kunnallisia varhaiskasvatuspalveluja vastaavat palvelut. Palveluntuottajalla on oikeus tarjota asiakkaille erikseen hinnoiteltuja lisäpalveluja, joiden ei katsota kuuluvan varhaiskasvatuksen peruspalveluihin. Palvelujen käytön tulee olla asiakkaalle vapaaehtoista ja hänelle on kerrottava palvelusta aiheutuva lisäkustannus ennakolta. Edellä mainituista lisäpalveluista ja niiden hinnoittelusta on aina tehtävä ilmoitus Kauniaisten kaupungille.

Palvelusetelin perushinta on määritelty 3–6 -vuotiaiden palvelun mukaan. Perushinnasta poikkeavat palvelusetelin arvot määritetään kertoimilla, jotka on kirjattu liitteeseen 2.

Alle kolmevuotiaiden palvelujen tuottajalle maksettavan palvelusetelin arvo määräytyy erillisen kertoimen mukaan. Kolme vuotta täyttävästä lapsesta maksetaan kolmivuotissyntymäpäivää seuraavasta kuukaudesta alkaen perushintainen palvelusetelin mukainen arvo. Mikäli lapsella on tehostetun tuen tarvetta, voidaan hänelle myöntää tehostettua tukea tarvitsevan lapsen kerroin palveluseteliin. Tuen tarkoituksena on

mahdollistaa lapselle tarjottava tehostettu tuki. Kertoimen ja sen voimassaolon määrittää Kauniaisten kaupungin varhaiskasvatuksen erityisopettajan esityksestä varhaiskasvatuspäällikkö.

Jos lapsella on lääkärinlausunnon tai diagnoosin sekä pedagogisen selvityksen mukaan erityisen tuen tarve ja tarvitsee esim. henkilökohtaisen avustajan, hänelle voidaan myöntää erityistä tukea tarvitsevan lapsen kerroin palveluseteliin. Tuen tarkoituksena on mahdollistaa lapselle tarjottava erityinen tuki. Kertoimen ja sen voimassaolon määrittää Kauniaisten kaupungin varhaiskasvatuksen erityisopettajan esityksestä varhaiskasvatuspäällikkö. Kriteerit, joiden täytyessä tuki myönnetään, on kuvattu liitteessä 3, erityisvarhaiskasvatuksen kriteerit. Varhaiskasvatuksen palvelusetelin hinta hyväksytään Kauniaisten opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnissa.

Palvelusetelin hinnan tarkistusperiaatteena käytetään sosiaalipalveluiden ansiotasoindeksin ja elinkustannusindeksin yhdistettyä indeksiä. Indeksissä sosiaalipalveluiden ansiotason vaikutus on 70 % ja elinkustannusindeksin vaikutus 30 %. Laskennassa käytetään viimeisintä käytössä olevaa Tilastokeskuksen ansiotasoindeksiä. Palvelusetelin arvoa tarkistetaan indeksin mukaan aina parittoman vuoden keväällä 30.4. mennessä. Uusi indeksillä tarkistettu setelin hinta otetaan käyttöön aina uuden toimintakauden alusta elokuun 1. päivä. Laskennan tuloksena saatu hinnanmuutosesitysprosentti pyöristetään aina kahden (2) desimaalin tarkkuuteen. Mikäli palvelusetelin hintaan on indeksitarkistuksen lisäksi tehtävä muutoksia (esim. palvelun tarpeiden muuttumisen takia) käydään niistä Kauniaisten kaupungin ja palveluntuottajien kanssa erilliset neuvottelut ja muutokset tulevat voimaan yleisen osan kohdan 15 mukaan.

Palveluseteli myönnetään jokaiselle kuukaudelle, jolloin lapsi on asiakassuhteessa palvelujen tuottajaan. Kesäajalla palvelujen tuottaja ei saa periä asiakasmaksua siltä ajalta, kun varhaiskasvatusyksikkö on suljettuna, ts. palvelujen tuottaja voi periä asiakkaiden omavastuuosuuden enintään 11 kuukaudelta vuodessa, **kunnan käytännön mukaisesti**. Mikäli perhe tarvitsee yksityisen varhaiskasvatusyksikön ollessa suljettuna varhaiskasvatusta, voidaan se järjestää esim. yhteistyössä muiden yksityisten varhaiskasvatusyksiköiden kanssa. Jos kesäajan kiinniolon aikana perhe tarvitsee varhaiskasvatusta enemmän kuin viisi (5) varhaiskasvatuspäivää kalenterikuukaudessa ja varhaiskasvatus järjestetään Kauniaisten kaupungin varhaiskasvatuksessa, perhe menettää oikeuden palveluseteliin ko. ajalle. Jos asiakas ei käytä hänelle myönnettyä varhaiskasvatuspaikkaa kuuteenkymmeneen (60) päivään, menettää asiakas oikeuden palveluseteliin. Tämä ei koske kesäkuukausia (kesä-, heinä- ja elokuu).

Palveluntuottajalla on mahdollista sopia perheen kanssa hoitopaikkatakuusta, jolloin lapsen varhaiskasvatuspaikka sanotaan irti sovituksi ajaksi. Hoitopaikkatakuu takaa lapselle pääsyn tuttuun päiväkotiin pidemmän poissaolon jälkeen. Hoitopaikkatakuun myöntämisen ehtona ovat, että lapsi on ollut varhaiskasvatuksessa ennen keskeytystä vähintään neljä (4) kuukautta, poissaolo kestää vähintään neljä (4) kuukautta, ja paluun on tapahduttava elokuun tai syyskuun aikana. Perheen tulee ilmoittaa mahdollisesta hoitopaikkatakuun jatkosta tai paluusta päiväkodin johtajalle saman vuoden huhtikuun loppuun mennessä. Hoitosuhteen jatkuessa ei uutta varhaiskasvatuspaikkahakemusta tarvitse täyttää. Keskeytysajalta ei peritä varhaiskasvatuksen asiakasmaksua. Hoitopaikkatakuusta laaditaan kirjallinen sopimus ja tältä ajalta ei makseta palveluseteliä.

Palvelusetelin arvon laskemisessa käytettävä omavastuuosuus lasketaan Kauniaisten sivistystoimessa asiakkaan lähettämien tuloksetusten mukaan. Omavastuuosuus lasketaan, ja palveluseteli myönnetään vastaavasti, alle 25 viikkotunnin, 25 – 35 viikkotunnin tai yli 35 viikkotunnin mukaiselle varhaiskasvatukselle.

Kuusivuotiaiden lasten varhaiskasvatuksen palvelusetelin omavastuu lasketaan erillisen kertoimen avulla. Lapsen palvelusetelin omavastuuosuutta pienennetään kertoimen mukaan. Kuusivuotiaiden varhaiskasvatuksen pienempi omavastuu on voimassa koulujen lukuvuoden aikana. Kertoimen avulla lapsen varhaiskasvatuspaikan omavastuuksi muodostuu tietty prosenttiosuus normaalista kokopäivähoidon maksusta, kuten kunnallisessakin varhaiskasvatuksessa. Omavastuuosuus korotetaan esiopetuksen loma-aikojen ajalle samoin periaattein kuin kunnallisessa varhaiskasvatuksessa. Lukuvuoden päättymisen jälkeen lapsen varhaiskasvatuspaikan hinta muodostuu huoltajien kanssa sovittuun koko- tai osa-aikaisen varhaiskasvatuksen mukaan.

Maksuton esiopetus on perusopetuslain mukaista opetusta. Laki sosiaali- ja terveyspalvelujen palvelusetelistä

ei siis sovellu pelkkään perusopetuslain mukaiseen esiopetukseen, vaikka se järjestettäisiinkin varhaiskasvatuksessa.

2.12 Palvelusopimuksen irtisanominen

Mikäli asiakas irtisanoo palvelusopimuksen palvelujen tuottajan kanssa, on palvelujen tuottajan ilmoitettava siitä välittömästi Kauniaisten kaupungin varhaiskasvatuksen palveluohjaajalle. Palveluohjaaja päättää asiakkaan sijoituksen varhaiskasvatuksen asiakastietojärjestelmässä. **Palveluseteliä maksetaan palvelujen tuottajalle lapsen todelliseen viimeiseen läsnäolopäivään saakka.**

Jos palvelujen tuottaja irtisanoo palvelusopimuksen asiakkaan kanssa, on palvelujen tuottajan ilmoitettava siitä välittömästi Kauniaisten kaupungin varhaiskasvatuksen palveluohjaajalle. Irtisanomiselle on ilmoitettava myös irtisanomisen perusteet. Perusteena voi olla esim. lapsen muuttunut terveydentila, jonka vuoksi varhaiskasvatus palvelujen tuottajalla vaatisi huomattavia lisäresursseja.

Mikäli lapsen tuen tarpeet ovat niin haasteellisia, että palveluntuottajalla ei ole mahdollisuutta vastata tarpeisiin lapsen edun mukaisesti, palveluntuottaja ottaa yhteyttä Kauniaisten kaupungin varhaiskasvatuksen palveluohjaajaan. Varhaiskasvatuksen päällikkö ja varhaiskasvatuksen ohjaaja selvittävät yhdessä huoltajien kanssa lapsen tarpeet ja paras mahdollinen varhaiskasvatuspaikka, minkä jälkeen huoltajat, palveluntuottaja ja tulevan varhaiskasvatuspaikan edustajat yhdessä sopivat varhaiskasvatuspaikan vaihdon aikataulusta.

Myös perheen asiakasmaksujen maksamattomuus voi olla irtisanomisen peruste.

2.13 Tietojärjestelmät

Kauniaisten kaupunki käyttää Efficca-toiminnanohjausjärjestelmän sähköistä palveluseteliä varhaiskasvatuksessa. Laskutus tapahtuu sähköisen palvelusetelijärjestelmän kautta.

Kauniaisten kaupungin opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnat hyväksyvät palveluseteliin oikeutetut palvelusetelituottajat erillisten hakemusten perusteella. Asiaa käsittelevä opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunta valikoituu sen kielen mukaan, millä palveluntuottaja tuottaa varhaiskasvatuspalvelua.

Palvelusetelillä järjestettävällä toiminnalla järjestämisvastuu on Kauniaisten kaupungilla ja näin ollen asiakasrekisteri on Kauniaisten kaupungin vastuulla. Asiakassuhteen päätyttyä on palvelujen tuottajan toimitettava kaikki asiakasta koskevat asiakirjat Kauniaisten kaupungille.

2.14 Muut erityiset vaatimukset

Palvelujen tuottaja ja koko henkilöstö sitoutuvat vaitiolovelvollisuuteen asiakasasioissa erityislakien ja EU:n yleisen tietosuojasetuksen (EU 2016/679) mukaisesti. Palvelujen tuottaja sitoutuu yhteistyöhön Kauniaisten kaupungin kanssa. Hän sitoutuu myös osallistumaan palveluseteliasioita koskevaan koulutus- tai kehittämistapaamisiin. Kauniaisten kaupunki järjestää palveluseteliin liittyvät koulutukset.

Kauniaisten kaupunki voi tehdä palvelujen tuottajan asiakkaille asiakastytyväisyyskyselyitä. Tulokset annetaan myös palvelujen tuottajien käyttöön. Palvelujen tuottajan on pystyttävä vastaanottamaan sähköisiä palvelusetelitä eli hänellä on oltava käytössään internet-yhteydellä varustettu tietokone.

Liite 1: PALVELUSETELILLÄ TUOTETTAVAN VARHAISKASVATUSPALVELUN PALVELUKUVAUS

1. YLEISKUVAUS PALVELUSTA

Palveluntuottaja toteuttaa palvelut varhaiskasvatustilain (540/2018) mukaisesti. Palveluntuottajan on tarjottava lapselle jatkuvat, turvalliset ja lämpimät ihmissuhteet, tarjottava lapsen kehitystä monipuolisesti tukevaa toimintaa sekä lapsen lähtökohdat edellyttäen suotuisa kasvuympäristö.

2. PALVELUN SISÄLTÖ JA TUOTTAMINEN

Palvelusetelillä tuotettava palvelu on tarkoitettu Kauniaisissa asuvien varhaiskasvatuksen valintaoikeuden piirissä oleville lapsille. Palvelu on varhaiskasvatusta 1-6 -vuotiaille lapsille. Palveluntuottaja voi hakeutua vuosittain harkintansa mukaan maksuttoman esiopetuksen tuottajaksi. Esiopetusyksiköistä päättää varhaiskasvatusyksikön kielellä toimiva opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunta. Palvelu järjestetään asiakkaiden tarpeiden mukaisesti arkipäivinä päivittäin kello 6.00–18.00 välisenä aikana. Varhaiskasvatuksen toimintavuosi on 1.8.–31.7.

3. ATERIAT JA SIIVOUS

3.1. Ateriat

Varhaiskasvatuksessa lapselle tarjotaan valtakunnallisten ravintosuositusten mukaiset ateriat (kokoaikaisessa varhaiskasvatuksessa aamupala, lounas, välipala sekä osa-aikaisessa varhaiskasvatuksessa tai pelkästään esiopetuksessa olevalle lounas).

3.2. Siivous

Palveluntuottaja huolehtii tilojen puhtaanapidosta päivittäin.

4. PALVELUN KÄYTTÄJÄT

Kauniaisten kaupungin palvelusetelillä varhaiskasvatuspalvelua käyttävät Kauniaisissa asuvat lapset. Palveluntuottaja voi tarjota palvelua myös muiden kuntien lapsille kotikuntien päättämällä palvelusetelin tai yksityisen hoidon tuen ehdoilla. Varhaiskasvatusyksikössä vapautuvista varhaiskasvatuspaikoista tulee yksikön vastuuhenkilön ilmoittaa Kauniaisten kaupungille.

5. PALVELUSUUNNITELMA

Varhaiskasvatuspalvelu perustuu varhaiskasvatustilain mukaiseen palvelun järjestämisvelvollisuuteen, Valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin sekä Kauniaisten varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen suunnittelua ja toteutusta ohjaaviin asiakirjoihin. Palveluntuottaja laatii varhaiskasvatusyksikköä koskevan varhaiskasvatussuunnitelman.

Palvelua käyttävien perheiden kanssa tehdään palvelusopimus, jossa määritellään lapsen varhaiskasvatukseen liittyvät keskeiset asiat. Sopimus laaditaan jokaiselle lapselle asiakkuuden alkaessa yhdessä huoltajien kanssa. Palvelusopimusta päivitetään vuosittain toimintavuoden alussa ja aina tarvittaessa, mikäli jokin sovittava asia lapsen kohdalla muuttuu.

Jokaiselle lapselle laaditaan varhaiskasvatussuunnitelma tai esiopetusikäiselle lapselle esiopetussuunnitelma, jossa määritellään lapsen hoitoon, kasvuun ja oppimiseen liittyvät asiat. Mikäli lapsi tarvitsee kasvun ja

oppimisen tehostettua tai erityistä tukea, noudatetaan tuen tarpeen määrittelyssä ja järjestämisessä Kauniaisten erityisvarhaiskasvatuksen laatimia kriteereitä ja ohjeistuksia.

Varhaiskasvatus-/esiopetussuunnitelma laaditaan viimeistään 1-2 kuukautta asiakkuuden alkamisen jälkeen yhdessä huoltajien kanssa. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaa päivitetään vähintään kerran vuodessa.

Palveluntuottaja laatii Varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaisen omavalvontasuunnitelman.

6. KAUNIAISTEN KAUPUNGIN JA PALVELUNTUOTTAJAN ASIAKASKOHTAINEN YHTEISTYÖ

Palveluntuottajan edellytetään noudattavan samoja ohjeita ja määräyksiä ja yhteistyön muotoja lasten ja nuorten palvelujen eri toimijoiden kanssa (neuvolapalvelut, lastensuojelu, opetuspalvelut) kuin mitä edellytetään kunnan omilta varhaiskasvatuspalveluilta. Palveluntuottaja laatii vuosittain yksikkökohtaisen varhaiskasvatussuunnitelman tai toimintasuunnitelman.

Palveluntuottaja osallistuu asiakaskohtaisiin yhteistyö- ja asiakasneuvotteluihin.

7. PALVELUTUOTANNON TOTEUTUMISEN SEURANTA

Palvelun asiakaskohtaisten tavoitteiden toteutumista arvioidaan yhdessä palveluntuottajan ja Kauniaisten kaupungin kanssa vähintään kerran vuodessa valvonta- ja auditointikäynneillä. Kauniaisten kaupunki laatii käynneistä muistion.

Kauniaisten kaupungin tekemät huomautukset palveluun laatuun lähetetään muistiossa sähköisesti palveluntuottajalle sekä yksikön vastuuhenkilölle. Palveluntuottajalla on 30 päivää aikaa korjata palvelun virheet. Lasten turvallisuuteen tai hyvinvointiin välittömästi vaikuttavat tai muuten välitöntä puuttumista edellyttävät virheet on korjattava heti.

8. ASIAKASKOHTAISEN PALVELUNTARPEEN MUUTTUMINEN

Palveluntuottaja on velvollinen ilmoittamaan viipymättä tiedossa olevat asiakkaan palveluntarpeessa tapahtuvat muutokset Kauniaisten kaupungin varhaiskasvatuspalveluille.

9. ASIAKASKOHTAINEN RAPORTOINTI JA LAUSUNNOT

Palveluntuottaja kirjaa päivittäin lasten ja henkilökunnan läsnäolotiedot Kauniaisten kaupungin määrittelemällä tavalla. Palveluntuottaja säilyttää päiväkirjat, ja Kauniaisten kaupungilla on oikeus tarkastaa tiedot tarvittaessa.

Palveluntuottaja on velvollinen pyydettäessä toimittamaan myös erillisen asiakaskohtaisen lausunnon tai selvityksen esimerkiksi oikeuskäsittelyyn, muistutukseen tai kanteluun liittyen. Lausunto on laadittava huolellisesti, toimitettava pyydetyssä määräajassa ja sen on sisällettävä pyydetyt tiedot. Palveluntuottajalla ei ole oikeutta laskuttaa lausunnosta tai selvityksestä.

10. PALVELUA TOTEUTTAVA HENKILÖSTÖ

VARHAISKASVATUSYKSIKÖN HENKILÖSTÖLLE ASETETTAVAT VAATIMUKSET

Palvelua toteuttavan henkilöstön on täytettävä varhaiskasvatuslain (540/2018) vaatimukset.

VARHAISKASVATUSYKSIKÖN VASTUUHENKILÖLLE ASETETTAVAT VAATIMUKSET

Yksikön vastuhenkilöllä tulee olla varhaiskasvatuslain (540/2018) mukainen kelpoisuus ja riittävä johtamistaito. Vastuhenkilöllä tulee olla erinomainen osaaminen niissä kielissä, joilla yksikkö tarjoaa varhaiskasvatusta, sekä hyvät tiedot toisessa kotimaisessa kielessä (suomi, ruotsi).

11. SIIAISJÄRJESTELMÄ

Palvelutoiminta on jatkuvaa. Palvelutoiminnan luonteen takia keskeytykset eivät pääsääntöisesti ole sallittuja. Palveluntuottajalta edellytetään sijaisjärjestelmää, jolla turvataan palvelun jatkuvuus ja laatu henkilökunnan poissaolojen aikana.

Liite 2: Palvelusetelin kertoimet

Yleinen tuki	Lapsi tarvitsee yksilöllisesti suunniteltuja tukitoimia. Lapsen tukea on suunniteltu ja arvioitu yhdessä varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa. Lapsen tuen tarve määritelty, suunniteltu, ja se on kirjattu lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan.
Yleisen tuen tukipalvelut	1. Lapsella on yleisen tuen tukipalveluiden tarve, ja niistä on tehty hallintopäätös. Lapsen tukea on suunniteltu ja se on kirjattu lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan.
Tehostettu tuki Kerroin 2	2. Lapsella on tehostetun tuen tarve, jota on arvioitu yhdessä varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa. Lapsella on hoidollisesti vaativa sairaus, joka edellyttää jatkuvaa seurantaa ja mahdollisia lääkinnällisiä toimenpiteitä useita kertoja päivässä. Lapsi tarvitsee säännöllisesti useita samanaikaisia pedagogisia ja/tai hoidollisia tukitoimia sekä rakenteellisia tukitoimia. Tukitoimenpiteet suunnitellaan aina yksilöllisesti. Lapsen tuen tarve on määritelty, suunniteltu ja se on kirjattu lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan. Tehdään hallintopäätös
Erityinen tuki Kerroin 3	Lapsella on erityisen tuen tarve, jota on arvioitu monialaisesti, tai lapsella on vaativasairaus, joka edellyttää jatkuvaa seurantaa ja mahdollisia lääkinnällisiä toimenpiteitä useita kertoja päivässä eikä hyvää hoitotasapainoa ole saavutettu. Lapsi tarvitsee jatkuvia ja kokoaikaisia pedagogisia, hoidollisia ja rakenteellisia tukitoimia. Lapsen terveys ja turvallisuus vaarantuu ilman jatkuvaa henkilökohtaista ohjausta. Esimerkiksi vaikeasti kehitysvammainen, näkö- tai kuulovammainen lapsi tai lapsi, jolla on merkittävää tuen tarvetta tunne-elämän ja käyttäytymisen säätelyssä. Tukitoimenpiteet suunnitellaan aina yksilöllisesti. Lapsen tuen tarve on määritelty, suunniteltu ja kirjattu lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan. Tehdään hallintopäätös

Liite 3: LAPSEN TUKI VARHAISKASVATUKSESSA

Kunta tai yksityinen palveluntuottaja on velvollinen antamaan lapselle hänen tarvitsemaansa tukea päiväkodissa, perhepäivähoidossa tai avoimessa varhaiskasvatuksessa. Tuen tarve arvioidaan ja tukea järjestetään viivytyksettä lapsen omassa lapsiryhmässä erilaisin joustavin järjestelyin. Lapsen kehityksen ja oppimisen tuki järjestetään osana varhaiskasvatuksen päivittäistä toimintaa.

Varhaiskasvatuksessa lapsen tuki järjestetään lähtökohtaisesti lähivarhaiskasvatuspaikassa inklusioperiaatteen mukaisesti. Lapsen tuen tarvetta seurataan ja arvioidaan Tuen valikko (liite 11) -lomaketta käyttäen. Yksikön varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja ryhmän kasvattajat käyttävät havaintojen ja dokumentointien lisäksi tarvittaessa erilaisia menetelmiä ja arviointeja saadakseen selville lapsen tuen tarpeen.

Lapsen tuen toteutus

Varhaiskasvatuksessa keskeistä on laadukas pedagoginen arki, ja se, miten kasvattaja tukee lapsen kasvua ja oppimista. Yleinen tuki on ensimmäinen keino vastata lapsen tuen tarpeeseen. Tuen tarpeen arviointi aloitetaan tarkastelemalla ryhmän pedagogisia käytäntöjä Tuen valikko 2022 mukaisesti. Lapsen kasvun ja oppimisen seuranta sekä yksilölliset tuen asiat kirjataan lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan.

Lapsen tuki voi pitää sisällään pedagogisia, rakenteellisia tai hoidollisia tuen muotoja.

Pedagogisia tuen muotoja ovat esimerkiksi vuorovaikutusta ja kommunikaatiota tukevat menetelmät, kuten esimerkiksi kuvatuki ja sensitiivinen tapa toimia lapsen kanssa. Myös toiminnan suunnittelu, havainnointi ja arviointi, ovat pedagogisia tuen muotoja, kuten myös varhaiskasvatuksen erityisopettajan konsultaatio ja opetus.

Rakenteellisia tuen muotoja ovat esimerkiksi erilaiset joustavat oppimisjärjestelyt, pienryhmätoiminta, ryhmäkoon pienennys, henkilöstön erityispedagogisen osaamisen vahvistaminen, sekä avustajapalvelut.

Hoidolliset tukitoimet ovat keinoja, joilla vastataan lapsen hoivaan, avustamiseen, sekä esimerkiksi perushoidollisiin ja sairaanhoidollisiin tarpeisiin.

Lapsen tuki toteutetaan inklusiivisesti, osana lapsen omaa viiteryhmää. Inklusio läpäisee koko varhaiskasvatuksen toiminnan. Inklusiossa on kyse koko varhaiskasvatuksen arvoperustan läpäisevästä lapsen osallisuudesta ja yhdenvertaisuudesta vahvistavasta ajattelumallista. Inklusion mukaan kaikkia lapsia koskevat yhtäläiset oikeudet, tasa-arvoisuus, yhdenvertaisuus, syrjimättömyys, moninaisuuden arvostaminen sekä sosiaalinen osallisuus ja yhteisöllisyys. Ihmiset ovat erilaisia, ja kaikenlaista moninaisuutta tulee arvostaa, siitä tulee iloita ja se tulee nähdä yhteisöä ennemminkin vahvistavana kuin heikentävänä tekijänä.

Lapsen tuen tarpeen arviointi

Lapsen tuen tarpeen arvioinnin lähtökohtana varhaiskasvatuksessa on huoltajien, henkilöstön tai mahdollisten muiden lapsen kanssa moniammatillisesti toimivien havaintojen yhteinen tarkastelu tai lapsen aiemmin todettu tuen tarve. Tuen tarpeen arvioinnissa huomioidaan lapsen mielipide. Lapsen tuen tarpeen arvioinnista vastaa varhaiskasvatuksen opettaja ja siihen osallistuvat varhaiskasvatuksen

erityisopettaja sekä tarvittaessa muut viranomaiset ja asiantuntijat moniammatillisesti. Lapsen tuen tarvetta, riittävyttä ja toteutumista arvioidaan tarpeen mukaan, kuitenkin vähintään kaksi kertaa vuodessa esimerkiksi lapsen varhaiskasvatussuunnitelman tarkastamisen yhteydessä tai tuen tarpeen muuttuessa.

Korotus palveluseteliin

Palvelusetelikertoimen saannin edellytyksenä on, että mm. yleisen tuen menetelmät ovat käytössä ja lapsen varhaiskasvatussuunnitelma on asianmukaisesti laadittu ja arvioitu yhdessä huoltajien kanssa. (Tuen valikko liite 11) Lisäksi yksikön oman varhaiskasvatuksen erityisopettajan tulee olla mukana ryhmän kasvattajien tukena. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmasta tulee ilmetä lapsen vahvuuksien ja tuen tarpeiden lisäksi huoltajien kanssa yhdessä asetetut konkreettiset kasvattajien toiminnan tavoitteet ja menetelmät sekä niiden seuranta ja arviointi sekä tarvittava monialainen yhteistyö.

Yksikön johtaja ottaa yhteyttä kunnan palveluohjaajaan palvelusetelikerroinkäyntiä varten. Kunnan varhaiskasvatuksen erityisopettaja tutustuu yksikön pedagogisiin käytäntöihin, yleisen tuen toimintatapoihin, lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan ja siihen kirjattuihin tukitoimiin. Palvelusetelikerroinkäynnillä selvitetään lapsen tuen tarve ja sekä jo tehdyt toimenpiteet ja niiden vaikutukset. Arvion perusteella kunnassa määritellään mahdollinen palvelusetelin kerroin. Kunnan varhaiskasvatuksen erityisopettaja kirjaa käynnin perusteella selvityksen palvelusetelin korottamisesta sekä voimassaolosta ja ilmoittaa palvelusetelin korotustarpeesta palveluohjaukselle.

Tuen resursointi on aina yksilöllistä, kunkin lapsen tarpeiden mukaista. Palvelusetelin korotus voi olla 2 tai 3 x myönnetyn palvelusetelin arvo ja se sovitaan aina lapsikohtaisesti. Palvelusetelin korotus edellyttää sitä, että lapsimäärä ryhmässä on mahdollista pienentää (ryhmä ei ole laskennallisesti täynnä) tai korotus käytetään osa-aikaisen tai kokoaikaisen lisähenkilön palkkaukseen. Korotetulla palvelusetelillä kustannetaan myös lapsen mahdollisesti tarvitsema erityisopetus. Palvelutuottajan tulee todentaa sovitun tuen resursoinnin eli rakenteellisen tuen toteutuminen, mahdollisen erityisopetuksen ja sovittujen pedagogisten menetelmien käyttöönotto lapsiryhmässä.

Selvityksestä toimitetaan kopiot huoltajille ja varhaiskasvatusyksikölle. Korotetun palvelusetelin voimassaoloaika alkaa seuraavan kuukauden ensimmäisestä päivästä ja sen arvo on 2 tai 3 x myönnetyn palvelusetelin arvo.

Korotettu palveluseteli on lisäkorvaus, joka on tarkoitettu lapsen tuen tarpeen edellyttämien varhaiskasvatuksen tarvittavien rakenteellisten ja hoidollisten tukitoimien toteuttamiseen, jotka mahdollistavat lapsen tuen tarpeeseen vastaamisen lapsiryhmässä.

Mikäli lapsen hakiessa varhaiskasvatukseen on tiedossa lapsen vahva kasvun ja oppimisen tuen tarve, tulee lausunnot toimittaa palvelusetelihakemuksen liitteenä. Tällöin mahdollinen päätös kertoimesta (2–3) tehdään lausuntojen perusteella. Tuen järjestämisen suunnitelma ja sen vaikuttavuuden arviointi kirjataan tällöin jälkikäteen lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan. Mikäli lapsen tuen tarve ilmenee kesken toimintakauden, korotettu arvo tulee voimaan seuraavan kuukauden alusta. Tukitoimet määritellään enintään toimintavuodeksi kerrallaan, jonka jälkeen tarve arvioidaan uudelleen.

Mikäli tuen tarve tulee esille lapsen ollessa palvelusetelipäiväkodissa, ryhmän varhaiskasvatuksen opettaja ottaa huolen puheeksi huoltajien kanssa. Varhaiskasvatuksen tukitoimet on aloitettava välittömästi, kun tuen tarve on havaittu. Yksikön varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja kasvattajat suunnittelevat yhteistyössä lapsen tarvitsemat pedagogiset tukitoimet ja arvioivat niiden

vaikuttavuutta. Lapsen tuen tarpeen niin vaatiessa, lapselle tehdään tehostetun tai erityisen tuen hallintopäätös, ja lapselle voidaan myöntää korotus palveluseteliin.

Tarvittaessa palveluntuottaja hankkii tarvittavat tukipalvelut ostopalveluna sopivalta toimijalta. Kauniaisten kaupunki ei erikseen kustanna lasten avustajapalveluita. Mikäli lapsen kehityksen ja oppimisen tuki edellyttää sellaisia tehostetun tai erityisen tuen järjestelyjä, jotka muodostuisivat kohtuuttomiksi palvelusetelipäiväkodissa, voidaan lapsi ohjata kunnalliseen varhaiskasvatukseen.

Päätökset korotetusta palvelusetelistä tehdään toimintavuodeksi kerrallaan, päättyen aina 31 päivä heinäkuuta. Kunnan varhaiseryityskasvatus tekee yhteistyötä palvelusetelilyksiköiden varhaiskasvatuksen erityisopettajien kanssa. Kunnan edustaja arvioi yksikön kasvattajien, varhaiskasvatuksen erityisopettajan ja huoltajien kanssa, miten lapsen tuki on toteutunut ja miten sitä jatketaan. Mikäli lapsen tuen tarve jatkuu, tehdään aina uusi hakemus kesäkuussa ja tällöin tulee olla tehtynä vasu arviointikeskustelu, jossa läsnä ovat olleet huoltajat ja yksikön oma varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Tuki on suunniteltu lomakkeilla Tehostetun tuen valikko ja Erityisen tuen valikko, ja näitä hyödynnetään ja käydään läpi myös arvioinnissa.

Tuen arviointi suositellaan tehtäväksi yhteistyössä kunnan varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa:

- keväällä 15.5–15.6
- syksyllä 15.9–15.10

Kauniaisten kaupungin varhaiskasvatuksen erityisopettajien käynti ryhmässä kohdentuu korotetun palvelusetelin tarpeen arviointiin ja tässä yhteydessä tapahtuvaan konsultointiin. Varsinaisia varhaiskasvatuksen erityisopettajan konsultaatiopalveluja ei tarjota kaupungin puolesta yksityiselle palveluntuottajalle. Kauniaisten kaupungin varhaiskasvatuksen erityisopettajat eivät osallistu asiakaspalaveriin. Poikkeuksena esiopetus, jossa kunnan varhaiskasvatuksen erityisopettajat ovat tarvittaessa mukana asiakaspalaverissa sekä konsultoivat ja ohjaavat nivelvaiheen prosesseja. Kauniaisten kaupungin varhaiskasvatuksen erityisopettajat voivat kutsua yksityisiä palveluntuottajia ja heidän henkilöstöään koulutuksiin.

Mikäli kunnan valvontaviranomaisten työn tuloksena todetaan, ettei yksikkö ole noudattanut palvelusetelin korotuksen perusteisiin liittyviä velvoitteita, korotetun palvelusetelin maksaminen keskeytetään. Tämä ei kuitenkaan kumoa lapsen tehostetun tai erityisen tuen hallintopäätöstä.

Palvelusetelin kertoimen määrittelee oheisen taulukon mukaisesti kunnan varhaiskasvatuspäällikkö.